

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

*Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису*

ХОМА Ольга Зиновіївна

УДК 351.851

ДИСЕРТАЦІЯ

**"МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ"**

Спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління

Подається на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ О.З. Хома

Науковий керівник:

ШПАЧУК Віталій Васильович,

доктор наук з державного управління, доцент

Київ – 2019

АНОТАЦІЯ

Хома О.З. Механізми державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Міжрегіональна академія управління персоналом, Київ, 2019.

Дисертація присвячена обґрунтуванню теоретичних і методологічних засад, розробці науково-практичних рекомендацій механізму державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації.

У роботі уточнено поняття державного регулювання трансформаційними процесами розвитку системи освіти. Набуло подальшого поняття державного регулювання трансформаційними процесами розвитку системи освіти, як проектування акмеологічного освітнього простору за рахунок: взаємодії, консолідації, гуманізації інститутів демократичного розвитку суспільства (стабільність політичних інститутів, функціонування громадянського суспільства, соціалізація громадськості), суспільно-економічних відносин («олюднення» атмосфери навчально-виховного процесу, створення в навчальному закладі, атмосфери взаємної довіри, творчого діалогу, стимулюючої самореалізації викладача і учня), виховання людини інноваційного типу мислення. Розроблено положення щодо обґрунтування концепції регулювання модернізації національної системи освіти відповідно до принципів сталого розвитку за рахунок: створення сучасних систем освітніх проектів та моніторингу; розвитку моделі державно-громадського управління; взаємодії усіх суб'єктів освітньої політики (держава, національні спільноти, регіональні та місцеві органи управління сферою освіти, світовий освітній простір, споживачі освітніх послуг), що забезпечує інтенсивний розвиток і якість освіти, спрямованість

на задоволення потреб країни в умовах децентралізації та запитів особистості.

Удосконалено методичний підхід до регіоналізації національної системи освіти України в умовах децентралізації, який на відміну від існуючих базується на комплексному плані дій за підтримки органів виконавчої влади на місцях, суспільства, громадськості на основі проведення фундаментальних та прикладних досліджень (педагогічні вимірювань; оцінювання результативності регіональної освітньої політики; розроблення моделі проведення моніторингових досліджень, системи показників якості освіти в регіоні), що забезпечить формування ефективної освітньої мережі при реалізації реформи адміністративно-територіального устрою та конкурентоздатного, соціально адаптованого випускника.

Удосконалено організаційний механізм державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації, який на відміну від раніше існуючого базується на громадському контролі за системою управління освітою в регіоні за рахунок доповнення керівних органів об'єднаних територіальних громадських представниками: навчальних закладів, батьківських комітетів, бізнесу, влади, громадськості, що забезпечить фундаментальність і практичну спрямованість навчальних програм та підвищить конкурентоспроможність регіональної освіти.

Розроблено принципи побудови ефективного механізму державного регулювання вищої освіти за територіальною ознакою, а саме: єдності (національна освіта враховує своєрідність освіти національних і регіональних культур); гуманізму (пріоритет загальнолюдських цінностей, право особистості на вільний розвиток); інклюзивності (доступність та адаптивність системи освіти до потреб тих, хто навчається); демократії (державно-громадський характер управління, самостійність освітніх установ); що сприятиме інтеграції національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір.

Удосконалено механізм державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації на основі взаємодії соціально та економічного компонентів для розвитку регіону, а саме: соціальний (соціальні гарантії, соціальна справедливість; збереження і примноження культурних і духовно-моральних цінностей з урахуванням традицій та національних особливостей); економічний (створення дієвих стимулів для закріплення молодих фахівців у підприємницькій та інших сферах діяльності). Розвинуто інструменти державного регулювання інноваційного розвитку системи освіти України в умовах децентралізації, які забезпечують системну взаємодію функцій: адаптаційної (приспособлення суб'єктів системи освіти до кадрових потреб регіональної економіки та її змін), безпекової (орієнтування освітніх програм на специфіку ризиків і загроз у регіоні), організаційної (національне виховання та соціалізація дітей та молоді, доступність та неперервність освіти впродовж життя, екологізація та інформатизація регіональної освіти). Доповнено програмно-проектний підхід до державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації, за рахунок принципів: інтеграції і комплексності проектів (що реалізуються в рамках регіональних програм), єдиної методології проектного управління (при формуванні і реалізації програми), субсидіарності (делегування повноважень в рамках регіону), персоніфікація та економічна відповідальність керівників проектів за результати реалізації, облік і узгодження інтересів учасників регіональної програми, контроль при розробці та реалізації регіональних програм (застосування програмного забезпечення, використовуваного в проектному управлінні), що забезпечить підвищення ефективності управління інноваційним розвитком системи освіти регіону.

Ключові слова: механізм державного регулювання, система освіти, децентралізація, акмеологічний освітній простір, соціалізація, громадянське суспільство, інноваційний тип мислення, державно-громадське управління, регіоналізація, громадський контроль.

ANNOTATION

Homa O.Z. mechanisms of state regulation of development of the education system of Ukraine in decentralization conditions. - Qualifying scientific work on the rights of manuscripts.

Thesis for a Candidate of Sciences (Doctor of Philosophy) Degree in Public Administration, specialty 25.00.02 - Mechanisms of Public Administration. - Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, 2019.

The dissertation is devoted to the substantiation of theoretical and methodological principles, the development of scientific and practical recommendations of the mechanism of state regulation of the development of the education system of Ukraine in the conditions of decentralization.

The concept of state regulation by transformational processes of education system development is specified in the work. The further concept of state regulation of transformational processes of the development of the education system, as the design of the acmeological educational space, has become due to: interaction, consolidation, and humanization of the institutes of democratic development of society (the stability of political institutions, the functioning of civil society, socialization of the public), socio-economic relations ("humanization" of the atmosphere the educational process, the establishment of an educational institution, the atmosphere of mutual trust, creative dialogue, stimulating with amorealisation of a teacher and a student), education of a person of an innovative type of thinking.

The position on the justification of the concept of regulating the modernization of the national education system in accordance with the principles of sustainable development through the following: substantive modern systems of educational projects and monitoring; development of the model of state and public administration; the interaction of all subjects of educational policy (state, national communities, regional and local educational authorities, the world educational space, consumers of educational services), which ensures the intensive

development and quality of education, the direction to meet the needs of the country in a context of decentralization and personal inquiries.

The methodical approach to the regionalization of the national education system of Ukraine in the conditions of decentralization has been improved, which, unlike existing ones, is based on a comprehensive action plan with the support of executive bodies on the ground, society and the public on the basis of fundamental and applied research (pedagogical measurements, evaluation of the effectiveness of regional educational policy , the development of a model for conducting monitoring studies, a system of indicators of the quality of education in the region), which will ensure the formation of the effect vnoyi educational network in the implementation of the reform of administrative and territorial structure and competitive, socially adapted graduate.

The organizational mechanism of the state regulation of the development of the education system of Ukraine in the conditions of decentralization has been improved, which, unlike the previous one, is based on public control over the system of education management in the region by supplementing the governing bodies of the joint territorial public representatives: educational institutions, parental committees, business, and authorities , the public, which will ensure the fundamental and practical orientation of the curricula and enhance the competitiveness of the regional Vita.

The principles of constructing an effective mechanism of state regulation of higher education on the territorial basis, namely: unity (national education takes into account the peculiarity of education of national and regional cultures), is developed; humanism (the priority of universal values, the right of the individual to free development); inclusiveness (accessibility and adaptability of the education system to the needs of those who study); democracy (state-public nature of management, independence of educational institutions); which will promote the integration of the national education system into the European and world educational space.

The mechanism of state regulation of the development of the education system of Ukraine in the conditions of decentralization on the basis of interaction of social and economic components for the development of the region is improved, namely: social (social guarantees, social justice, preservation and enhancement of cultural and spiritual and moral values taking into account traditions and national features); economic (creation of effective incentives for consolidation of young specialists in entrepreneurial and other spheres of activity).

The tools of state regulation of innovation development of the education system of Ukraine in the conditions of decentralization are developed, which ensure the systemic interaction of functions: adaptation (adaptation of the subjects of the education system to the personnel needs of the regional economy and its changes), security (orientation of educational programs on the specifics of risks and threats in the region) , organizational (national education and socialization of children and youth, accessibility and continuity of education throughout life, ecologization and informatization of regional education).

The program-design approach to the state regulation of the development of the education system of Ukraine in the conditions of decentralization has been supplemented, due to the principles: integration and complexity of projects (implemented within the framework of regional programs), a unified methodology of project management (in the formation and implementation of the program), subsidiarity (delegation of authority in within the region), personification and economic responsibility of project managers for the results of realization, accounting and coordination of the interests of participants in the regional program, control at ozrobtsi and implementation of regional programs (application software used in project management) that will improve the efficiency of innovative development of education in the region.

Key words: state regulation mechanism, education system, decentralization, acmeological educational space, socialization, civil society, innovative type of thinking, state and public administration, regionalization, public control.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Хома О.З. Особливості інтеграції ринку праці та ринку освітніх послуг на регіональному рівні [Електронний ресурс]. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 8. Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nauka.com.ua>.

2. Хома О.З. Формування основ і механізмів досягнення інтеграції ринку праці і ринку освітніх послуг на регіональному рівні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 21. С. 118 – 121.

3. Хома О.З. Державне регулювання трансформації системи освіти України в умовах децентралізації. «Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2018. Вип. 2 (9). С. 183-189. (Серія "Державне управління").

4. Хома О.З. Функції державного регулювання розвитку освітніх послуг України в умовах децентралізації. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Т. 29 (68). № 6. 2018 . С. 85-88.

5. Хома О.З. Особливості взаємодії ринку освітніх послуг та ринку праці в умовах децентралізації. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 112 – 116.

6. Homa O. State regulation of educational institutions to supply quality of education. Stredoevropsky vestnik pro vedu a vyzkum. Praha: Publishing house Education and Science, 2019 № 3 (53). P. 51-57.

Які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Хома О.З. Сучасні проблеми державного регулювання розвитком системи освіти України в умовах децентралізації. Європейський вимір реформування публічного управління в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2 листопада 2018 року). за заг. ред. О. І. Пархоменко-Куцевіл. К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. С. 110-113.

8. Хома О.З. Формування державної освітньої системи України в умовах децентралізації. Сучасні проблеми енергоресурсозбереження в будівництві, містобудуванні, та житлово-комунальному господарстві : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих учених 6-8 листопада 2018 р. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. С. 212-215.

9. Хома О.З. Механізми державного регулювання розвитком системи освіти на сільських територіях в умовах децентралізації. Становлення механізму публічного управління розвитком сільських територій як пріоритет державної політики децентралізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (4 грудня 2018 р., Житомир). Житомир: ЖНАЕУ, 2018. С. 541-545.

10. Хома О.З. Механізми державного регулювання розвитку освітніх послуг України в умовах децентралізації. Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (18-20 травня 2019 р.). Харків: НУЦЗУ, 2019. С. 57–60.

ЗМІСТ

ВСТУП	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	22
1.1. Особливості державного регулювання трансформаційними процесами розвитку системи освіти України	22
1.2. Роль державного регулювання в модернізації національної системи освіти України в умовах децентралізації	46
1.3. Методичний підхід до регіоналізації національної системи освіти України в умовах децентралізації	64
Висновки до першого розділу	80
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	84
2.1. Організаційний механізм державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації	84
2.2. Підходи до побудови ефективного механізму державного регулювання вищої освіти за територіальною ознакою	100
2.3. Соціально-економічний механізм державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації	122
Висновки до другого розділу	144
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	149
3.1. Інструменти державного регулювання інноваційного розвитку системи освіти України в умовах децентралізації	149
3.2. Програма розвитку регіональної системи освіти в Україні	170

3.3. Програмно-проектний підхід до державного регулювання розвитку системи освіти України в умовах децентралізації	203
Висновки до третього розділу	226
ВИСНОВКИ	229
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	234

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александров В. Т. Державні механізми управління якістю неперервної освіти в Україні : монографія / В. Т. Александров. - Суми : Сумський державний університет, 2012. - 366 с.
2. Анализ мировых тенденций развития научно-образовательной деятельности : Аналит. обзор / сост. Е. В. Вашурина, Н. В. Дрантусова, Я. Ш. Евдокимова, А. К. Клюев, И. А. Майбуров // Библиотека журнала «Университетское управление : практика и анализ». - Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2006. - 136 с.
3. Андрущенко В. П. Філософія освіти ХХІ століття : пошук пріоритетів / В. П. Андрущенко // Філософія освіти. - 2005. - № 1. - С. 5 - 17.
4. Аникеева О. А. Мониторинг системы управления качеством высшего профессионального образования : основные характеристики, цели, задачи / О. А. Аникеева // Сервис Plus. - 2007. - № 2. - С. 96 - 102.
5. Анненкова І. П. Моніторинг якості освіти у ВНЗ / І. П. Анненкова // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Тематичний випуск // Вища освіта України. - Додаток 4, том II (20). - 2010. - С. 404 - 413.
6. Болотов В. А. О построении общероссийской системы оценки качества образования / В. А. Болотов // Вопросы образования. - 2005. - № 1. - С. 5 - 10.
7. Болотов В. А. Система оценки качества российского образования / В. А. Болотов, Н. Ф. Ефремова // Педагогика. - 2006. - №1 - С. 22 - 31.
8. Васильева Е. Ю. Рейтинг преподавателей, факультетов и кафедр в ВУЗе : Методическое пособие / Е. Ю. Васильева, О. А. Граничина. - СПб. : Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2007. - 159 с.
9. Вахштайн В. С. Обзор систем высшего образования стран ОЭСР : Система высшего образования США : Приложение / В. С. Вахштайн. - М. : Центр ОЭСР-ВШЭ, 2005. - С. 9 - 14.
10. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посібник / За ред. В. Г. Кременя. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2004. - 384 с.

11. Вікторов В. Г. Регулювання якості освіти як філософсько-освітнянська проблема : дис. ... доктора філос. наук : 09.00.10 / Вікторов Віктор Григорович. - К., 2006. - 380 с.

12. Вікторов В. Г. Регулювання якості освіти як філософсько-освітнянська проблема : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філософ. наук: спец. 09.00.10 „Філософія освіти" / В. Г. Вікторов. - К., 2006. — 30 с.

13. Віткін Л. М. Системи якості ВНЗ: теорія і практика: монографія / Л. М. Віткін, О. І. Волков, Г. І. Хімичева, А. С. Зенкін. - К. : Наукова думка, 2006. - 300 с.

14. Володина Г. Е. Управление качеством высшего образования: дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Володина Галина Емельяновна. - М., 2001. - 250 с.

15. Волошин В. С. Повышение качества - главное направление регулирования деятельности высших учебных заведений / В. С. Волошин, В. Ю. Дмитриев // Менеджмент якості освіти і новітні технології навчання у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору : матеріали VII міжнар. наук.-метод. конф. — К., 2010. - С. 117 - 121.

16. Вхідження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти та наукового дослідження : моніторинг. дослідж. : аналіт. звіт / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. Фонд дослідж. освіт. політики» ; кер. авт. кол. Т. В. Фініков. - К. : Таксон, 2012. - 54 с.

17. Гриценко М. В. Якість української освіти в контексті європейських стандартів / М. В. Гриценко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Тематичний випуск // Вища освіта України. - Додаток 4, том IV (16). - 2009. - С. 96 - 101.

18. Деминг У. Э. Новая экономика / У. Э. Деминг. - М. : Эксмо, 2006. - 208 с.

19. Джонсон Р. Системы и руководство (р. с. систем и руководство системами) / Р. Джонсон, Ф. Каст, Д. Розенцвейг ; пер. с р. с. И. М. Михайлова и р.. 2-е р., доп. - М. : Советское радио, 1971. - 646 с.

20. Европейская Ассоциация Гарантии Качества в высшем образовании. Стандарты и рекомендации для р. с. качества высшего образования в европейском пространстве. - Йошкар-Ола : Аккредитация в образовании, 2008. - 58 с.

21. Заєць С. В. Використання результатів моніторингу успішності у р. с. нки ах івській системі менеджменту якості / С. В. Заєць //

Менеджмент якості освіти і новітні технології навчання у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору : матеріали VII міжнар. наук.-метод. конф. - К., 2010. - С. 148 - 152.

22. Зайчук В. О. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики / В. О. Зайчук // Педагогіка і психологія. - 2007. - № 2. - С. 18 - 26.

23. Закон України „Про вищу освіту”. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>

24. Запрягаев С. А. Стратегическое планирование в университетах США / С. А. Запрягаев // Вестник Самарского Государственного Университета, Серия "Проблемы Высшего Образования". - 2003. - № 1. - С. 15 - 33.

25. Зварич І. М. Педагогічні засади оцінювання знань студентів у вищих навчальних закладах США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Зварич Ірина Миколаївна. - К., 2008. - 208 с.

26. Звонников В. И. Контроль качества обучения при аттестации : компетентностный подход / В. И. Звонников, М. Б. Чельшкова. - М. : Университетская книга, 2009. - 272 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.plam.ru/pedagog/kontrol_kachestva_obucheniya_pri_attestacii_kompetentnostnyi_podhod/index.php

27. Згуровський М. З. Болонський процес - структурна реформа вищої освіти на європейському просторі [Електронний ресурс] / М. З. Згуровський. - Режим доступу : <http://kpi.ua/bologna>

28. Злобин Э. В. Управление качеством в образовательной организации / Э. В. Злобин, С. В. Мищенко, Б. И. Герасимов. - Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2004. - 88 с.

29. Ибрагимов Г. И. Принципы управления качеством среднего профессионального образования / Г. И. Ибрагимов // Педагогика. - 2007. - № 4 (Апрель). - С. 45 - 52.

30. Иванова Е. О. Компетентностный подход как новый взгляд на качество результата высшего образования [Электронный ресурс] / Е. О. Иванова. - Режим доступа : <http://www.edit.muh.ru/content/conf/Ivanova.htm>

31. Казаков В. Г. Качество образования. Слагаемые качества образования / В. Г. Казаков // Методическое обеспечение государственного стандарта начального профессионального образования. - Оренбург, 2001. - С. 38 - 43.

32. Калашнікова С. А. Управління державним сектором вищої освіти США : дис... канд. наук з держ. управління : 25.00.05 / Калашнікова Світлана Андріївна. - К., 1999. - 225 с.

33. Калінічева Г. І. Європейська система забезпечення якості вищої освіти та механізми її імплементації в Україні / Г. І. Калінічева // Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього. Колективна монографія / за ред. А. І. Кудряченка. Інститут європейських досліджень НАН України. - К. : Фенікс, 2009. - 544 с. - С.159 - 187.

34. Келс Г. Р. Процесс самооценки : руководство по самооценке для высшего образования / Г. Р. Келс / Пер. с англ. в сокр. О. Бухиной. - М., 1999. - 152 с.

35. Кісіль М. В. Якість вищої освіти як предмет філософського аналізу : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / Кісіль Микола Васильович. - К., 2008. - 175 с.

36. Коротков Э. М. Управление качеством образования : учебное пособие для вузов / Э. М. Коротков. - 2-е изд. - М. : Академический Проект, 2007. - 320 с.

37. Корсак К. Формування культури оцінювання і забезпечення якості роботи вищих шкіл. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://library.uipa.edu.Ua/library/Documents/BolonProz/3/3_18.htm
38. Котикова О. І. Система управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / О. І. Котикова // Інноваційна економіка. - 2012. - № 10 (36). - С. 3 - 6. - Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2012_10/3.pdf
39. Краткий терминологический словарь в области управления качеством высшего и среднего профессионального образования (проект) / В. В. Азарьева, Горленко О. А. и др. - Санкт-Петербург : ЛЭТИ, 2006. - 44 с.
40. Кремень В. Модернізація освіти - важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України / В. Кремень // Вісник НАН України. - 2001. - № 3. - С. 22 - 25.
41. Кучма Р. М. Сучасні системи управління якістю вищої освіти в контексті вимог Болонського процесу // Філософія. Політологія. - 2010. - № 1, вип. 94/96. - С. 87 - 93.
42. Лавриченко Н. Порівняльна педагогіка : віхи розвитку / Н. Лавриченко // Порівняльно-педагогічні студії - 2010 : матеріали науково-практичного семінару 17 червня 2010 року (м. Київ) / [за заг. ред. О. І. Локшиної, Н. І. Поліхун]. - К. : Інформаційні системи, 2010. - 128 с.
43. Луговий В. І. Чинники і умови забезпечення якості вищої освіти в Україні в процесі євроінтеграції / В. І. Луговий, Ж. В. Таланова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - К., 2010. - Вип. 94-96 : Філософія. Політологія. - С. 98 - 103.
44. Лондел А. С. Децентралізація влади в Україні в контексті європейських стандартів / А. С. Лондел, Харченко І. І. // Україна в Європі : пошуки спільного майбутнього / Керівник авт. кол., наук. ред. А. І. Кудряченко. - К. : Фенікс, 2009. - С. 210 - 237.
45. Матвеева Н. Н. Процессный подход в управлении качеством образовательного процесса как средство повышения качества

образовательных результатов: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Матвеева Наталья Николаевна. - Самара, 2009. - 203 с.

46. Международный стандарт ИСО 8402:1994. Управление качеством и обеспечение качества - Словарь. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://ohranatmda.m/ot_biblio/normativ/data_normativ/5/5812/#i405161

47. Международный стандарт системы менеджмента качества. Требования. (ISO 9001:2008). [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.iso.org>

48. Мескон М. Основы менеджменту / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі. - М. : Справа, 1997. - 493 с.

49. Мехонцева Д. М. Научное обоснование теории воспитания как управления формированием личности / Д. М. Мехонцева. - Красноярск : КГТУ, 1998. - 167с.

50. Мещанінов О. П. Методологія оцінювання якості університетської освіти // Проблеми якості освіти : теоретичні і практичні аспекти : матеріали методологічного семінару АПН України (15 листопада 2006 р.) - К., 2007. - 336 с. - С. 250 - 256.

51. Мирошниченко Ю. Надо улучшить качество высшего образования / Ю. Мирошниченко // Голос Украины. - 2011. - № 9. - С. 5.

52. Мицик Л. М. Автономія університету і забезпечення якості освіти: пошук оптимальної моделі / Л. М. Мицик // Наукові записки

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : збірник наукових праць. Серія : Психолого-педагогічні науки. Вип. 2. - Ніжин, 2011. - 176 с. - С. 12 - 16.

53. Мищенко Е. С. Совершенствование системы менеджмента качества в учреждении высшего профессионального образования : методология и практика: дисс. ... доктора экон. наук : 08.00.05 / Мищенко Елена Сергеевна. - Тамбов, 2010. - 447 с.

54. Молодь в умовах становлення незалежної України (1991 - 2011 роки) : щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні / М-во освіти і

науки, молоді та спорту України, Державний інститут розвитку сімейної та молодіжної політики; [редкол.: О. В. Белишев та ін.]. - К., 2012. - 316 с.

55. Національний освітній глосарій : вища освіта / авт.-уклад. : І. І. Бабин, Я. Я. Боллобаш, А. А. Гармаш та ін. - К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. - 100 с.

56. Огаренко В. М. Стратегічне управління вищим навчальним закладом : монографія / В. М. Огаренко, С. Я. Салига, В. М. Гельман, В. О. Желябін, О. В. Яришко.- Запоріжжя : КПУ, 2009. - 416 с.

57. Одерій Л. П. Менеджмент якості вищої освіти: Методи і механізми [Текст] : навч. посібник для студ. екон. спец. / Л. П. Одерій. - К. : Київський держ. економічний ін-т, 1995. - 100 с. - С. 19 - 22.

58. Панасюк В. П. Школа и качество: выбор будущего / В. П. Панасюк. - СПб. : КАРО, 2003. - 384 с.

59. Партнерство университетов и бизнеса : опыт США : информационно-аналитические материалы / сост. И. Г. Куфтырев. - Нижний Новгород, 2011. - 21 с.

60. Педагогічна компаративістика - 2013 : трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, м. Київ, 10 черв. 2013 р. / [за заг. ред. О. І. Локшиної]. - К. : Педагогічна думка, 2013. - 201 с.

61. Перчук О. В. Система управління якістю у ВНЗ як інструмент безперервного поліпшення якості освіти / О. В. Перчук // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць. - Переяслав-Хмельницький, 2011. - Вип. 17/2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Perchuk.pdf

62. Поберезька Г. Г. Тенденції розвитку вищої освіти країн Західної Європи та України : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Поберезька Ганна Георгіївна. - К., 2005. - 180 с.

63. Поташник М. М. Качество образования : проблемы и технологии управления / М. М. Поташник. - М. : Педагогическое общество России, 2002. - 352 с.

64. Похолков Ю. Обеспечение и оценка качества высшего образования / Ю. Похолков // Высшее образование в России. - 2004. - № 2. - С. 12 - 27.

65. Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні. (Указ Президента України № 244/2008 від 20 березня 2008 року). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/7618.html>

66. Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року. (Наказ Міністерства освіти і науки України № 612 від 13.07.2007 року). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/laws/MON_612_07.doc

67. Про затвердження Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів. (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1475 від 20.12.2011). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/ua//activity/education/higher-education/normativno_pravova_baza

68. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти. (Постанова Кабінету Міністрів України № 1283 від 14.12.2011). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>

69. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні. (Указ Президента України № 926/2010 від 30 вересня 2010). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/12323.html>

70. Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти. (Постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 № 1312). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>

71. Про порівняльну оцінку освіти. Рада Європи. Рекомендація 1137 (1990) // Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні. - 2002. - 144 с.

72. Про розроблення державних стандартів вищої освіти. (Постанова Кабінету Міністрів України № 1247 від 7 серп. 1998 р.). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1247-98>

73. Проценко Т. Н. Процессный подход к созданию системы управления качеством образования в колледже / Т. Н. Проценко // Среднее профессиональное образование. - 2007. - №1. - С. 2 - 3.

74. Пшенична Л. В. Управління якістю вищої освіти : Болонський процес - Україна [Електронний ресурс] / Л. В. Пшенична. - Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2009-1/doc/5/06.pdf>

75. Родіонов О. В. Розробка механізму стратегічного управління якістю вищої освіти / О. В. Родіонов // Управління проектами та розвиток виробництва : Зб. наук. пр. - Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. - № 4 (40). - С. 30 - 34.

76. Романовська О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ-ХХІ століття. Кн. 2 : Особливості вищої освіти США кінця ХХ - початку

ХХІ століття : навч. посіб. / О. О. Романовська, Ю. Ю. Романовська, О. О. Романовський. - Вінниця : Нова Книга, 2010. - 266 с.

77. Рузанова О. В. Современные тенденции повышения качества высшего образования в США : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Рузанова Ольга Валентиновна. - Казань, 2001. - 146 с.

78. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. - Суми : СДПУ, 1999. - 300 с.

79. Селезнева Н. А. Качество высшего образования как объект системного исследования : лекция-доклад / Н. А. Селезнева. - М. : Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2008. - 95 с.

80. Серкін К. Ю. Вища освіта та її якість в Україні / К. Ю. Серкін // Менеджмент якості освіти і новітні технології навчання у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору : VII Міжнародна науково-методична конференція. - 20-21 травня. - К., 2010. - С. 106 - 111.

81. Система моніторингу та оцінювання якості освіти : науково-методичне видання / під ред. І. Є. Булах // Програма розвитку ООН, ЦН^ОР/ПРООН. - Київ, 2002. - 139 с.

82. Слюсаревський М. М. Соціально-психологічний контекст питання якості освіти / М. М. Слюсаревський // Педагогіка і психологія. - 2007. - № 2. - С. 40 - 52.

83. Смирнов А. А. Стратегическое планирование в системах обеспечения качества высшего образования / А. А. Смирнов // Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. - 2007. - № 4. - С. 23 - 27.

84. Соболев В. С. Концепция, модель и критерии эффективности внутривузовской системы управления качеством высшего профессионального образования / В. С. Соболев, С. А. Степанов // Университетское управление : практика и анализ. - 2004. - № 2(30). - С. 102 - 110.

85. Социологическая энциклопедия / под ред. Г. Ю. Семигина. - М. : Мысль, 2003. - Т.1. - С. 681.

86. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. - К. : Ленвіт, 2006. - 35 с.

87. Станкевич І. В. Проблеми управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України / І. В. Станкевич, Т. В. Палілова. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://www.rusnauka.com/ 8 DN 2011/Economics/6 81494. doc.htm](http://www.rusnauka.com/8_DN2011/Economics/6_81494.doc.htm)

88. Стельмашенко В. П. Організаційно-педагогічні засади управління якістю підготовки фахівців в коледжах України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01. „Загальна педагогіка та історія педагогіки» / В. П. Стельмашенко. - К., 2001. - 16 с.

89. Стельмашенко В. П. Організаційно-педагогічні засади управління якістю підготовки фахівців : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Стельмашенко Віталій Петрович. - Київ, 2001. - 188 с.

90. Степко М. Ф. Місія університетів і взаємодія з ринком праці : українські реалії / М. Ф. Степко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Тематичний випуск // Вища освіта України. - Додаток 4, том II (14). - 2009. - С. 118 - 126.

91. Стригунова М. М. Удосконалення нормативної бази оцінювання якості освітніх послуг ВНЗ України : дис. ... канд. тех. наук : 05.01.02 / Стригунова Марина Миколаївна. - Севастополь, 2008. - 580 с.

92. Струков Е.Н. Информационная компетентность как условие повышения качества высшего образования // Образовательные технологии и общество. - 2008. - Том 11. - № 2. - С. 355 - 360.

93. Терминология качества. Материалы проекта ISO 9000 [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://www.cfin.ru/management/iso9000/iso9000_glossary.shtml

94. Трапицын С. Ю. Использование процессного подхода при создании системы комплексного оценивания качества деятельности учреждения высшего профессионального образования / С. Ю. Трапицын, О. А. Граничина // Вестник северного (арктического) федерального университета. Серия: гуманитарные и социальные науки. - 2008. - № 2. - С. 108 - 116.

95. Третьяков П. И. Управление качеством образования - основное направление в развитии системы : сущность, подходы, проблемы /

П. И. Третьяков, Т. И. Шамова // Завуч. - 2002. - № 7. - С. 62 - 72.

96. Третьякова Т. В. Анализ концепции качества образования / Т. В. Третьякова // Высшее образование сегодня. - 2007. - № 11. - С. 62 - 65.

97. Третьякова Т. В. Качество образования : от оценки к управлению / Т. В. Третьякова // Высшее образование сегодня. - 2010. - № 6. - С. 16 - 21.

98. Управление качеством образования : Практикоориентированная монография и методическое пособие / под ред. М. М. Поташника. - М. : Педагогическое общество России, 2000. - 448 с.

99. Факторович А. А. Основные направления совершенствования процесса управления качеством образования в ВУЗе в современных условиях

/ А. А. Факторович // Вестник МГПУ : Серия «Педагогика и психология». - 2011. - № 3 (17). - С. 8 - 14.

100. Факторович А. А. Принципы управления качеством образования в вузе в условиях реализации ФГОС / А. А. Факторович // Высшее образование в России. - 2010. - №12. - С. 40 - 48.

101. Фразер М. Дж. Проблема качества / М. Дж. Фразер // Высшее образование в Европе. - 1995. - № 1-2. - С. 16 - 21.

102. Хакен Г. Синергетика / Г. Хакен. - М. : Мир, 1980. - 404 с.

103. Харківська А. А. Теоретичні і методичні засади управління інноваційним розвитком вищого навчального педагогічного закладу : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06 / Харківська Алла Анатоліївна. - Луганськ, 2012. - 594 с.

104. Хома О.З. Особливості інтеграції ринку праці та ринку освітніх послуг на регіональному рівні [Електронний ресурс]. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 8. Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nauka.com.ua>.

105. Хома О.З. Формування основ і механізмів досягнення інтеграції ринку праці і ринку освітніх послуг на регіональному рівні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 21. С. 118 – 121.

106. Хома О.З. Державне регулювання трансформації системи освіти України в умовах децентралізації. «Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2018. Вип. 2 (9). С. 183-189. (Серія "Державне управління").

107. Хома О.З. Функції державного регулювання розвитку освітніх послуг України в умовах децентралізації. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Т. 29 (68). № 6. 2018 . С. 85-88.

108. Хома О.З. Особливості взаємодії ринку освітніх послуг та ринку праці в умовах децентралізації. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 112 – 116.

109. Хома О.З. Сучасні проблеми державного регулювання розвитком системи освіти України в умовах децентралізації. Європейський вимір реформування публічного управління в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2 листопада 2018 року). за заг. ред. О. І. Пархоменко-Куцевіл. К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. С. 110-113.

110. Хриков Є. М. Теоретико-методологічні засади моніторингу професійної підготовки [Електронний ресурс] / Є. М. Хриков. - Режим доступу : <http://www.profosvita.org.Ua/ru/career/articles/2.html>

111. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. / Є. М. Хриков. - К. : Знання, 2006. - 365 с.

112. Хриков Є. М. Європейський, національний та інституціональний контексти розвитку менеджменту якості вищої освіти в Україні / Є. М. Хриков // Освіта та педагогічні науки. - 2012. - № 1 (150). - С. 13 - 21.

113. Шамова Т. И. Системный подход к управлению качеством образования в школе / Т. И. Шамова, Н. А. Шарай // Завуч. - 2002. - № 8. - С. 92 - 95.

114. Шамова Т. И. Управление образовательными системами : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Т. И. Шамова, Т. М. Давыденко, Г. Н. Шибанова. - М. : Издательский центр «Академия», 2006. - 384 с.

115. Шевченко С. Оцінювання якості вищої освіти в контексті приєднання України до Болонського процесу / С. Шевченко // Вища школа. - 2008. - № 11. - С. 14 - 23.

116. Шевченко С. О. Державно-громадське управління якістю вищої освіти в Україні : теоретико-методологічні засади та механізми практичної реалізації: монографія / С. О. Шевченко. - Д. : НГУ, 2011. - 263 с.

117. Шевченко С. О. Якість вищої освіти в Україні у вимірі Болонського процесу : параметри оцінювання та механізми управління нею / С. О. Шевченко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору - Додаток 4, том III (15). - К. : Гнозис, 2009. - 826 с.

118. Широкова М. В. Ведущие тенденции управления качеством педагогического образования в США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Широкова Мария Владимировна. - Белгород, 2010. - 199 с.

119. Шишов С. Е. Мониторинг качества образования в школе / С. Е. Шишов, В. А. Кальней. - М. : Педагогическое общество России, 1998. - 354 с.

120. ЮНЕСКО. Всемирная конференция по высшему образованию (1998; Париж). Высшее образование в XXI веке : подходы и практические меры. - Париж: ЮНЕСКО, 1998. - 90 с.

121. Яковлев Е. В. Внутривузовское управление качеством образования : монография / Е. В. Яковлев. - Челябинск : Издательство ЧГПУ, 2002. - 390 с.

122. American Association of State Colleges and Universities Value-Added Assessment : Accountability's New Frontier // Perspectives. - Spring 2006. - P. 1 - 16.

123. American Society for Quality. Common quality issues in education. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : www.asq.org/education/why-quality/common-issues.html

124. Aquino G. V. Educational management : principles, functions, and concepts / G. V. Aquino. - Manila: Rex Bookstore, 2000. - 663 p.

125. Argyris C. Organisational learning II : Theory, method and practice / C. Argyris, D. Schon. - Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1996. - 305 p.

126. Aronowitz S. The knowledge factory : Dismantling the corporate university and creating true higher learning / S. Aronowitz. - Boston : Beacon Press, 2001. - 240 p.

127. ASQ Quality Glossary. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://asq.org/glossary/q.html>

128. Association of American Colleges and Universities. Taking Responsibility for the Quality of the Baccalaureate Degree. - Washington, D.C. : Association of American Colleges and Universities, 2004.

129. Astin A. W. Achieving Educational Excellence: A Critical Assessment of Priorities and Practices in Higher Education / A. W. Astin. - San Francisco : Jossey-Bass, 1985. - 254 p.

130. Babbar S. Applying TQM to educational instruction / S. Babbar // International Journal of Public Sector Management. - 1995. - Vol. 8. - № 7. - P. 35 - 55.

131. Banta T. W. Performance funding comes of age in Tennessee / T. W. Banta, L. B. Rudolph // The Journal of Higher Education. - 1996. - Vol. 67(1). - P. 23 - 45.

132. Barnet R. Improving higher education : total quality care / R. Barnet. - Buckingham : Society for Research in Higher Education and Open University Press, 1992. - 18 p.

133. Becket N. Quality Management Practice in Higher Education - What Quality Are We Actually Enhancing? / N. Becket, M. Brookes // Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education. - 2008. - Vol. 7. - № 1. - P. 40 - 54.

134. Bennett D. Assessing quality in higher education / D. Bennett // Liberal Education. - Spring 2001. - Vol. 87. - № 2. - P. 40 - 45.

135. Bergquist W. H. The four cultures of the academy : Insights and strategies for improving leadership in collegiate organizations / W. H. Bergquist. - San Francisco : Jossey-Bass, 1992. - 250 p.

136. Birnbaum R. How Colleges Work. The Cybernetics of Academic Organisation and Leadership/ R. Birnbaum. - San Fransisco : Jossey-Bass Publishers, 1991. - 280 p.

137. Birnbaum R. Management fads in higher education. Where they come from, what they do, why they fail / R. Birnbaum. - San Francisco : Jossey-Bass, 2000. - 272 p.

138. Birnbaum R. The quality cube : how college presidents assess excellence / R. Birnbaum // Journal of Tertiary Education Administration. - 1994. - Vol. 16 (1). - P. 69 - 79.

139. Blonin V. A. Strategic planning at University : the American experience and problems of its adaptation at Regional Russian University / V. A. Blonin. - Orlando : University of Central Florida, 2004. - 18 p.

140. Bogue E. G. Quality assurance in higher education : the evolution of systems and design ideals / E. G. Bogue // New directions for institutional research. - 1998. - № 99. - P. 7 - 18. - P. 8 - 9.

141. Bogue E. G. Quality and Accountability in Higher Education: Improving Policy, Enhancing Performance / E. G. Bogue, K. B. Hall. - Praegar Publishers, 2003. - 288 p.

142. Bok D. Universities and the Future of America. - Durham : Duke University Press, 1990. - 136 p.

143. Borden V. Measuring Quality : Choosing Among Surveys and Other Assessments of College Quality / V. Borden, J. L. Zak Owens. - Washington, DC : American Council on Education, 2001. - 43 p.

144. Bowden J. The university of learning - beyond quality and competence in higher education, first edition/ J. Bowden, F. Marton. - London : Kogan Page, 1998. - 310 p.

145. Brennan J. Managing Quality in Higher Education : An International Perspective on Institutional Assessment and Change / J. Brennan, T. Shah. - Buckingham : Open University Press, 2000. - 159 p.

146. Brennan J. Quality assessment and institutional change: Experiences from 14 countries / J. Brennan, T. Shah // Higher Education. - October 2000. - Vol. 40 (3). - P. 331 - 349.

147. Brennan J. Standards and quality in higher education / J. Brennan, P. Vries. - London : Jessica Kinsley, 1997. - 312 p.

148. Brookes M. Quality Management in Higher Education: A Review of International Issues and Practice / M. Brookes, N. Becket // International Journal for Quality and Standards, 1 (1). - P. 1 - 37.*

149. Brooks R. L. Measuring University Quality / R. L. Brooks // Review of Higher Education. - Fall 2005. - Vol. 29. - № 1. - P. 1 - 21.

150. Burke J. C. Funding Public Colleges and Universities for performance : Popularity, Problems, and Prospects / J. C. Burke. - New York : Rockefeller Institute Press, 2002. - 334 p.

151. Burke J. C. Performance Funding for Public Higher Education : Fad of Trend? / J. C. Burke, A. M. Serban // New Directions for Institutional Research. - № 97. - San Francisco : Jossey-Bass, 1998.

152. Cave M. The use of performance indicators in higher education : the challenge of the quality movement / M. Cave, S. Hanney, M. Kogan. - London : Jessica Kingsley Publishers, 2006. - 276 p.

153. Chaffee E. Quality : Transforming Postsecondary Education. ASHE-ERIC Education Report No. 3 / E. Chaffee, L. Sherr. - Washington, DC : ASHE-ERIC Clearinghouse on Higher Education, 1992. - 145 p.

154. Characteristics of Excellence in Higher Education : Eligibility Requirements and Standards for Accreditation. - Philadelphia : Middle States Commission on Higher Education, 2006. - 75 p.

155. Cheng Y. Ch. Multi-models of quality in education / Y. Ch. Cheng, W. M. Tam // Quality Assurance in Education. - 1997. - Vol. 5. - № 1. - P. 22 - 31.

156. Clark B. R. The Higher Education System : Academic Organization in Cross-National Perspective / B. R. Clark. - Berkeley, CA : University of California Press, 1986. - 330 p.

157. Cohen A. M. The Shaping of American higher education : emergence and growth of the contemporary system / A. M. Cohen, C. B. Kiske. - San Francisco : Jossey-Bass, 2010. - 630 p.

158. Colbeck C. L. What works : policy seminar on student success, accreditation and quality assurance / C. L. Colbeck, H. S. Caffrey. - Pennsylvania State University, 2003. - 24 p.

159. Continuous Quality Improvement Network. An Internal Study of Key Performance Indicators Among Self-Selected CQIN Member Institutions. - June 2001.

160. De Jager H. J. Linkages Between Total Quality Management and the Outcomes-based Approach in an Education Environment / H. J. De Jager, F. J.

Nieuwenhuis // Quality in Higher Education. - 2005. - Vol. 11. - № 3. - P. 251 - 260.

161. Delamare F. What is competence? / F. Delamare, J. Winterton // Human Resource Development International. - March 2005. - Vol. 8. - № 1. - P. 27 - 46.

162. Dew J. Quality Issues in Higher Education / J. Dew // The Journal for Quality and Participation. - April 2009. - P. 4 - 9.

163. Dill D. D. Quality Assurance in Higher Education: Practices and Issues [Электронный ресурс] / D. D. Dill. - Режим доступа : <http://www.unc.edu/ppaq/docs/Encyclopedia.pdf>

164. Dill D. D. The 'Catch 22' of Academic Quality : Implications for Universities and Public Policy. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://www.unc.edu/ppaq/docs/Catch_22.pdf

165. Dill D. D. Will Market Competition Assure Academic Quality? An Analysis of the UK and US Experience / D. D. Dill // Quality Assurance in Higher Education : Trends in Regulation, Translation and Transformation / eds. : D. F. Westerheijden, B. Stensaker, M. J. Rosa. - Springer, 2007. - 262 p. - P. 47 - 72.

166. Dooris M. J. Strategic Planning in Higher Education / M. J. Dooris, J. M. Kelley, J. F. Trainer // New directions for higher education. - 2004. - № 123. - P. 5 - 11.

167. Dowd A. C. Accountability, Assessment, and the Scholarship of "Best Practice" / A. C. Dowd, V. P. Tong // Higher education : handbook of theory and research / ed. : J. C. Smart. - Springer, 2007. - Vol. 22. - 611 p. - P. 57 - 120.

168. Duderstadt J. J. Current global trends in higher education and research: their impact on Europe / J. J. Duderstadt. - Vienna : Dies Academicus, 2009. - 38 p.

169. Education at a Glance 2011: OECD Indicators. - Paris : OECD Publishing, 2011. - 495 p.

170. Education Criteria for Performance Excellence 2011-2012. - Gaithersburg, MD : National Institute of Standards and Technology. - 80 p.

171. Education Quality Assurance and Accreditation : A Glossary of Basic Terms and Definitions / L. Vlasceanu, L. Grünberg, Parlea D. - Bucharest : UNESCO-CEPES, 2007. - 81 p.

172. Ellis R. Quality assurance for university teaching / R. Ellis. - London : SRHE, 1993. - 334 p.

173. Ellis T. I. Teacher Competency : What Administrators Can Do / T. I. Ellis // ERIC Clearinghouse on Educational Management : ERIC Digest. - № 9. - 1984. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.ericdigests.org/pre-922/teacher.htm/>

174. Establishing performance indicators to assess progress toward meeting the goals of the Illinois commitment : Final recommendations, 2003. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://tn.gov/thec/Divisions/PPR/planning/pdf/state_master_plans/Illinois_Perform-Indicators_Recommend_03.pdf

175. EUA Quality Culture Project. Network Report. Network 4. Implementing Bologna Reforms. - Brussels : European University Association, 2003. - 58 p.

176. Ewell P. T. Assessment and accountability in America today : background and context / P. T. Ewell // New directions for institutional research, Assessment Supplement 2007. - Fall 2008. - № 1. - P. 7 - 17.

177. Ewell P. T. Assessment and TQM : In Search of Convergence / P. T. Ewell // New Directions for Institutional Research. - 1991. - Vol. 18. - № 3. - P. 9 - 52.

178. Ewell P. T. Strengthening assessment for academic quality improvement / P. T. Ewell // Planning and Management for a Changing Environment : A Handbook on Redesigning Postsecondary Institutions / eds. : M. W. Peterson, D. D. Dill, L. A. Mets. - San Francisco : Jossey-Bass, 1997. - P. 360 - 381.

179. Ewell P. T. The 'Quality Game' : External Review and Institutional Reaction over Three Decades in the United States / P. T. Ewell // Quality Assurance in Higher Education : Trends in Regulation, Translation and

Transformation / eds. : D. F. Westerheijden, B. Stensaker, M. J. Rosa. - Springer, 2007. - 262 p. - P. 119 - 153.

180. Ewell P. T. The US National Survey of Student Engagement (NSSE) / P. T. Ewell // Dill D. D., Beerkens M. Public Policy for Academic Quality: Analyses of Innovative Policy Instruments. Series: Higher Education Dynamics. - 2010. - Vol. 30. - 271 p. - P. 83 - 98.

181. Findlay P. Developments in the performance indicator debate in the United Kingdom / P. Findlay // Peer Review and Performance Indicators / eds. : L. C. Goedegebuure, P. A. Maassen, D. F. Westerheijen. - Utrecht : Lemma, 1990. - P. 125 - 134.

182. Freed J. E. A culture for academic excellence : implementing the quality principles in higher education. ASHE-ERIC higher education report / J. E. Freed, M. R. Klugman, D. F. Jonathon. - Washington, DC : George Washington University, 1997. - Vol. 25. - № 1. - 200 p.

183. Fugazzotto S. J. On the Evolution of Colleges and Universities / S. J. Fugazzotto // Tertiary education and management. - 2010. - Vol. 16. - № 4. - P. 303 - 312.

184. Fullan M. The new meaning of educational change (3rd ed.) / M. Fullan. - London : Routledge Falmer, 2001. - 297 p.

185. Gilmore J. Conceptualization of college quality / J. Gilmore // Measurements of Quality in Higher Education. International Working Conference Proceedings. - Washington, D.C., May 23-24, 1991. - 114 p.

186. Goal 2025 : Lumina Foundation's Strategic Plan. - Indianapolis: Lumina Foundation for Education, 2009. - 13 p.

187. Gordon G. The Roles of Leadership and Ownership in Building an Effective Quality Culture / G. Gordon // Quality in Higher Education. - 2002. - Vol. 8. - № 1. - P. 97 - 106.

188. Gordon G. Translating institutional objectives into action / G. Gordon // Quality Assurance in Education. - 1999. - № 7 (1). - P. 6 - 13.

189. Green D. M. What is quality in higher education? / D. M. Green. - London : Society for Research into Higher Education, 1994. - 132 p.

190. Gumport P. Academic restructuring : Organizational change and institutional imperatives / P. Gumport // Higher Education. - 2000. - № 39. - P. 67 - 91.
191. Gumport P. Institutional adaptation : demands for management reform and university administration / P. J. Gumport, B. Sporn // Higher education : handbook of theory and research / ed. : J. C. Smart. - New York: Agathon Press, 1999. -Vol. 14. - 322 p. - P. 103 - 145.
192. Gvaramadze I. From Quality Assurance to Quality Enhancement in the European Higher Education Area / I. Gvaramadze // European Journal of Education. - 2008. - Vol. 43. - № 4. - P. 443 - 455.
193. Harvey L. Beyond TQM / L. Harvey // Quality in Higher Education. - 1995. - № 1. - P. 123 - 146.
194. Harvey L. Defining quality / L. Harvey, D. Green // Assessment and Evaluation in Higher Education. - 1993. - Vol. 18 (1). - P. 9 - 34.
195. Higher Education : Handbook of Theory and Research / ed. : J. C. Smart. - Vol. 23. - Springer, 2008. - 393 p.
196. Homa O. State regulation of educational institutions to supply quality of education. Stredoevropsky vestnik pro vedu a vyzkum. Praha: Publishing house Education and Science, 2019 № 3 (53). P. 51-57.
197. Houston D. Rethinking quality and improvement in higher education / D. Houston // Quality Assurance in Education. - 2008. - Vol. 16. - № 1. - P. 61 - 69.
198. Immerwahr J. Squeeze Play 2009 : The Public's Views on College Costs Today / J. Immerwahr, J. Johnson. - San Jose, CA : Public Agenda and the National Center for Public Policy and Higher Education, 2009. - 11 p.
199. Kells H. R. An analysis of the nature and recent development of performance indicators in higher education / H. R. Kells // Higher Education Management. - 1992. - Vol. 4(2). - PP. 131 - 138.
200. Koch J. V. Higher education and total quality management / J. V. Koch, J. L. Fisher // Total Quality Management. - 1998. - Vol. 9. - № 8. - P. 659 - 668.

201. Koslowski F. A. Quality and assessment in context : a brief review / F. A. Koslowski // Quality Assurance in Education. - 2006. - Vol. 14. - № 3. - P. 277 - 288.

202. Lehr J. K. Excellence in Higher Education : A Baldrige-Based Self-Assessment Guide for Higher Education / J. K. Lehr, B. D. Ruben // Assessment Update. - January-February 1999. - Vol. 11 (1). - P. 1 - 4.

203. Lenn M. P. The US Accreditation System / M. P. Lenn // Quality Assurance in Higher Education : Proceedings of an International Conference Hong Kong. - London : The Falmer Press, 1991. - 254 p.

204. Leveille D. E. Accountability in higher education : a public agenda for trust and cultural change / D. E. Leveille. - Berkeley, CA : Center for Studies in Higher Education, 2006. - 201 p.

205. Livingston D. L. Standards, national : Monitoring / D. L. Livingston // International Encyclopedia of Education. - Oxford : Pergamon Press, 1990. - P. 4786 - 4791.

206. Lozier G. G. Quality improvement pursuits in American higher education / G. G. Lozier, D. J. Teeter // Total Quality Management. - 1996. - Vol. 7. - № 2. - P. 189 - 201.

207. Management and Performance Indicators in Higher Education / eds. : F. J. Dochy, M. S. Segers, H. F. Wijnen. - Maastricht : Van Gorcum, 1990. - P. 69 - 94.

208. Marsh H. W. Students' evaluations of university teaching : a multidimensional perspective / H. W. Marsh, M. J. Dunkin // Effective teaching in higher education : Research and practice / R. P. Perry, J. C. Smart. - New York : Agathon Press, 1997. - 453 p.

209. Massachusetts Department of Higher Education. Performance indicators. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.mass.edu/forinstitutions/research/perfmeasurementindicators.asp>

210. Massy W. F. Honoring the trust. Quality and cost containment in higher education / W. F. Massy. - Bolton : Anker Publishing, 2003. - 376 p.

211. McKeown M. P. State funding formulas for public four-year institutions/ M. P. McKeown. - Denver, CO: State Higher Education Executive Officers, 1996.

212. Measurements of quality in higher education. International working conference proceedings. - Washington, DC, May 1991. - 114 p.

213. Middaugh M. F. Creating a Culture of Evidence: Academic Accountability at the Institutional Level / M. F. Middaugh // New Directions for Higher Education. - Winter 2007. - № 140. - P. 15 - 28.

214. Middlehurst R. Quality : an organising principle for higher education? // Higher Education Quarterly. - 1992. - Vol. 46 (1). - P. 20 - 38.

215. Mintzberg H. The Fall and Rise of Strategic Planning / H. Mintzberg // Harvard Business Review. - 1994. - № 72(1). - P. 107 - 114.

216. Morley L. Quality and Power in Higher Education / L. Morley. - Buckingham : Society for Research into Higher Education & Open University Press, 2003. - 200 p.

217. Munoz M. A. Total quality management and the higher education environment : impact on educational leadership theory and practice / M. A. Munoz. - Louisville, 1999. - 24 p.

218. NACUBO Performance Measurement Toolkit : Metric Appendix. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : [http://www.nacubo.org/documents/Metric Appendix.pdf](http://www.nacubo.org/documents/Metric%20Appendix.pdf)

219. National Center for Public Policy and Higher Education. Measuring Up (2000, 2002, 2004, 2006, 2008) : The National Report Card on Higher Education. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://measuringup.highereducation.org>

220. National Commission on Accountability in Higher Education. Accountability for Better Results : A National Imperative for Higher Education. - Denver, CO : State Higher Education Executive Officers, 2005. - 39 p.

221. National Commission on the Future of Higher Education. A Test of Leadership : Charting the Future of U.S. Higher Education. - Washington, DC : U.S. Department of Education, 2006. - 55 p.

222. National Institute for Learning Outcomes Assessment. Using Assessment Results : Promising Practices of Institutions That Do It Well. - University of Illinois at Urbana-Champaign. - July 2012. - 19 p.

223. Newman F. The future of higher education : rhetoric, reality, and the risks of the market / F. Newman, L.Couturier, J. Scurry. - San Francisco : Jossey Bass, 2004. - 304 p.

224. Nordvall R. C. An Alternative Definition of Quality of Undergraduate College Education : Toward Usable Knowledge for Improvement / R. C. Nordvall, J. M. Braxton // The Journal of Higher Education. - Vol. 67. - № 5 (Sep. - Oct., 1996). - P. 483 - 497.

225. North Central Association of Colleges and Schools, Higher Learning Commission. The New Criteria for Accreditation. Final version. - February 2012. - 12 p.

226. Northwest Commission on Colleges and Universities. Standards for Accreditation (revised 2010). - 15 p.

227. Office of Planning and Institutional Assessment, The Pennsylvania State University. Integrating Planning, Assessment, and Improvement // Innovation Insights. - 2007. - № 18. - P. 1 - 8. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.psu.edu/president/pia/innovation/>

228. Office of Planning and Institutional Assessment. The Pennsylvania State University. Leading for Continuous Improvement // Innovation Insights. - 2005. - № 10. - P. 1 - 10. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.psu.edu/president/pia/innovation/>

229. Office of Quality Improvement. University of Wisconsin-Madison (2007) Accelerated Improvement : An Approach to Improving Campus Work Processes. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.wisc.edu/improve>

230. Perellon J. F. Analysing Quality Assurance in Higher Education : Proposals for a Conceptual Framework and Methodological Implications / J. F. Perellon // Quality Assurance in Higher Education : Trends in Regulation,

Translation and Transformation / eds. : D. F. Westerheijden, B. Stensaker, M. J. Rosa. - Springer, 2007. - 262 p. - P. 155 - 180.

231. Planning and Institutional Assessment. The Pennsylvania State University. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.psu.edu/president/pia/index.htm>

232. Power M. The Audit Explosion / M. Power. - London : Demos, 1996.

-

53 p.

233. Program to Evaluate and Enhance Quality (PEEQ) Process Narrative. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.psu.edu/president/pia/index.htm>

234. Public Policy for Academic Quality : Analyses of Innovative Policy Instruments / eds. : D. Dill, M. Beerkens. - Springer, 2010. - 335 p.

235. Pusser B. Reconsidering higher education and the public good: the role of public spheres / B. Pusser // Governance and the Public Good / ed. : W. G. Tierney. - Albany : State University of New York Press, 2006. - P. 11 - 29.

236. Quality Assurance and Management / ed. : M. Savsar. - Rijeka, Croatia : InTech, 2012. - 424 p.

237. Quality Improvement. California State University, San Marcos. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.csusm.edu/qi/index.html>

238. Randle K. Further education and the new managerialism / K. Randle, N. Brady // Journal of Further and Higher Education. - 1997. - Vol. 21 (2). - P. 229 - 239.

239. Rhoades G. New Models of Management and Shifting Modes and Costs of Production: Europe and the United States / G. Rhoades, B. Sporn // Tertiary Education and Management. - 2002. - № 8 (1). - P. 3 - 28.

240. Rhoades G. Quality assurance in Europe and the U.S. : Professional and political economic framing of higher education policy / G. Rhoades, B. Sporn // Higher Education. - 2002. - № 43. - P. 355 - 390.

241. Rhoads R. A. Globalization, Social Movements, and the American University : Implications for Research and Practice / R. A. Rhoads, A. Liu //

Higher Education : Handbook of Theory and Research / ed. : J. C. Smart. - Volume 24. - Springer, 2009. - P. 273 - 315.

242. Rice G. K. Continuous-Improvement Strategies in Higher Education : A Progress Report / G. K. Rice, D. C. Taylor. - Boulder : Educause Center for Applied Research. - September 30, 2003. - Volume 2003. - Issue 20. - 12 p.

243. Ruben B. D. Excellence in higher education guide : an integrated approach to assessment, planning, and improvement in colleges and universities / B. D. Ruben. - Washington, DC : National Association of College and University Business Officers, 2007. - 106 p.

244. Ruben B.D. Higher Education Assessment : Linking Accreditation Standards and the Malcolm Baldrige Criteria / B. D. Ruben // New directions for higher education. - 2007. - № 137 (Spring). - P. 59 - 83.

245. Ruben B. D. Pursuing excellence in higher education : eight fundamental challenges / B. D. Ruben. - San Francisco, CA : Jossey-Bass, 2004. - 420 p.

246. Ruben B. D. The Excellence in Higher Education Program : Using the Baldrige Framework to Address the Assessment, Planning and Improvement Needs of Your Institution. White Paper Final / B. D. Ruben. - California State University, 2008. - 17 p.

247. Sallis E. Total Quality Management in Education / E. Sallis. - London : Kogan Page, 2002. - 163 p.

248. Satterlee B. Continuous improvement and quality : implications for higher education. - Clearinghouse for Higher Education, The George Washington University, 1997. - 19 p.

249. Senge P. The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization / P. Senge. - London : Century Business, 1990. - 466 p.

250. Seymour D. T. On Q : Causing Quality in Higher Education / D. T. Seymour. - New York : Macmillan, 1992. - 208 p.

251. Seymour D. T. TQM : Focus on performance, not resources / D. T. Seymour // Educational record. - 1993. - № 74. - P. 6 - 14.

252. Slaughter S. Academic capitalism and the new economy : Markets, state and higher education / S. Slaughter, G. Rhoades. - Baltimore, MD : Johns Hopkins University Press, 2009. - 384 p.

253. Spellings Commission. Final Report-Draft. Commission on the Future of Higher Education, 2006. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.ed.gov/about/bdscomm/list/hiedfuture/reports/0809-draft.pdf>

254. Srikanthan G. Developing alternative perspectives for quality in higher education / G. Srikanthan, J. Dalrymple // The International Journal of Educational Management. - 2003. - Vol. 17. - № 3. - P. 126-136.

255. Srikanthan G. Implementation of a Holistic Model for Quality in Higher Education / G. Srikanthan, J. Dalrymple // Quality in Higher Education. - 2005. - Vol. 11. - № 1. - P. 69 - 81.

256. Standards for Accreditation. - Burlington, MA : Commission on Institutions of Higher Education, New England Association of Schools and Colleges, 2005. - 27 p.

257. Tam M. Measuring Quality and Performance in Higher Education / M. Tam // Quality in Higher Education. - 2001. - Vol. 7. - № 1. - P. 47 - 54.

258. Taylor J. National Monitoring of Higher Education : Motives, Methods and Means / J. Taylor // The Routledge International Handbook of Higher Education / ed. : M. Tight. - Routledge, 2009. - P. 225 - 242.

259. The AQIP Pathway. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.hlcommission.org/Pathways/aqip-home.html>

260. The monitoring of institutional performance and the use of key performance indicators. CUC Report. - November 2006. - 51 p.

261. The Routledge International Handbook of Higher Education / ed. : M. Tight. - Routledge, 2009. - 525 p.

262. The Rutgers University Center for Organizational Development and Leadership : The ODL Approach, 2012. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.odl.rutgers.edu/pdf/odl-white-paper.pdf>

263. The Voluntary System of Accountability (VSA). [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.voluntarysystem.org/index.cfm?page=background>

264. Trani E. P. The Indispensable University : Higher Education, Economic Development, and the Knowledge Economy / E. P. Trani, R. D. Holsworth. - Lanham, MD : Rowman & Littlefield Publishers, 2013. - 300 p.

265. University of Central Florida. Strategic Plan : Key Elements. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.ucf.edu/strategic-planning/strategic-plan-key-elements/>

266. Van Damm D. Trends and models in international quality assurance and accreditation in higher education in relation to trade in education services / D. Van Damm // OECD/US Forum on trade in educational services. - 23-24 May, 2002.

267. Webber K. L. The Balancing Act : Accountability, Affordability, and Access in American Higher Education / K. L. Webber, R. G. Boehmer // New directions for institutional research. - Assessment Supplement. - 2008. - P. 79 - 91.

268. White, R. W. Motivation reconsidered : the concept of competence / R. W. White // Psychological Review. - Vol. 66 (5). - Sep. 1959. - P. 297 - 333.

269. Whitney K. M. Lost in Transition : Governing in a Time of Privatization / K. M. Whitney // Governance and the Public Good / ed. : W. G. Tierney. - Albany : State University of New York Press, 2006. - P. 29 - 50.

270. Williams G. Total quality management in higher education : panacea or placebo? / G. Williams // Higher Education. - 1993. - Vol. 25(3). - P. 229 - 237.

271. Winn B. A. Organizational quality : An Examination of the Malcolm Baldrige National Quality Framework / B. A. Winn, K. S. Cameron // Research in Higher Education. - 1998. - Vol. 39. - № 5. - P. 491 - 512.

272. Yorke M. Developing a quality culture in higher education / M. Yorke // Tertiary education and management. - 2000. - № 6 (1). - P. 19 – 36.